

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

u.gv.remissvar@regeringskansliet.se

REMISSYTTRANDE

Ref: dnr SOU 2024:74 och U 2024:02591

Stockholm, 2025-05-12

Yttrande med anledning av SOU2024:74 Fler vägar till arbetslivet

Föreningen Svensk Sjöfart är en branschorganisation för svensk sjöfartsnäring som representerar ett 60-tal rederier med verksamhet över hela världen. Den svenska sjöfarten är en del av det europeiska sjöfartsklustret som sammantaget kontrollerar drygt 40 procent av världshandelsflottan. Cirka 90 procent av Sveriges utrikeshandel går via sjöfarten och årligen reser cirka 30 miljoner passagerare med fartyg till och från Sverige.

Svensk Sjöfart önskar med anledning av utredning om fler vägar till arbetslivet (SOU2024:74) till departementet inkomma med följande kommentarer/synpunkter i ärendet.

Svensk Sjöfart är positiva till utredningens fokus på yrkeskompetens, speciellt utformningen av ett yrkesinriktat gymnasieprogram om 1900 gymnasiepoäng. Samtidigt är det oroande att utredningens förslag enbart omfattar dagens nationella yrkesprogram och inte de riksrekryterande yrkesprogrammen.

Sverige är beroende av sjöfartskompetens både för att säkerställa transporter till och från Sverige, men också på flera andra håll i samhället. Sjöfartskompetens är självfallet nödvändig ombord på svenska fartyg men också i andra funktioner i land på rederierna så som exempelvis rederiinspektörer eller för vissa säkerhetspositioner ex. Designated Person (DP). Utöver den traditionella handelssjöfarten handlar det också om bemanning av fartyg som används exempelvis vid byggnation och konstruktion, kabelläggning, service till vindkraft till havs, mm. Utöver yrken direkt inom sjöfarten krävs också sjöfartskompetens för att direkta tjänster till sjöfarten ska fungera så som lotsningsverksamheten, varv, hos Erkända organisationer, hamnar och hos försäkringsbolag. Sjöfartskompetens är dessutom viktig för den marintekniska industrin och återfinns även till en betydande del inom processindustrin. Sjöfartskompetens finns därutöver inom en rad statliga myndigheter så som Transportstyrelsen, Trafikverket, Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Statens haverikommission och Försvarsmakten. Om bristen på sjöfartskompetens fortskrider försvårar detta verksamheten för såväl ett stort antal aktörer inom den maritima sektorn som för offentliga aktörer.

Sjöfartskompetens är yrkeskompetens för alla utbildningsnivåer ifrån Seqf 4 till Seqf 7.

En utbildningsväg med gymnasieprogram om 1900 gymnasiepoäng som fokuserar på yrkesämnena är en viktig del för att utveckla sjöfartens utbildningssystem. Avsnittet om lärlingsutbildning är av extra intresse för sjöfartens kompetensförsörjning. Här kan nämnas att det idag finns två vägar för att erhålla kvalifikationen behörig Lättmatros. Enligt gällande förordning¹ är det antingen genom sjöfartsgymnasium eller genom arbete ombord. Lärlingsutbildning kan ses som kombinationen av dessa.

Svensk Sjöfart föreslår att de riksrekryterande yrkesprogrammen är med i det vidare arbetet med en ny gymnasieskola

Stockholm som ovan,
För föreningen Svensk Sjöfart



Anders Hermansson

VD



Johan Hartler

Policy expert

¹ SFS 2011:1533 2 kap 12 §